

פרשת מקץ

והנה מן היאר עלת שבע פרות יפות מראה... (מא, ב-יט)

והנה מן היאר עלת שבע פרות יפות מראה... והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן מן היאר רעות מראה... וידבר פרעה אל יוסף בחלמי הנני עמד על שפת היאר. והנה מן היאר עלת שבע פרות בריאות בשר... והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן דלות ורעות תאר מאד

מובא בספר "צבי ישראל": כאשר מתארת התורה את חלום פרעה, הפסוק מציין, הן לגבי הפרות יפות המראה והן לגבי הפרות הרעות, שהן עלו "מן היאור". אולם כאשר פרעה עצמו מספר את חלומו, רק לגבי הפרות יפות המראה הוא מציין כי עלו "מן היאור", אולם כשהוא מספר על הפרות הרעות הוא נמנע מלומר זאת. מדוע?

אומרת הגמרא (סנהדרין לט ע"א): "אמר ליה ההוא אמגושא לאמימר: מפלגך לעילאי - דאהורמיז, מפלגך לתתאי - דאהורמיז. אמר ליה: אם כן היכי שביק ליה אהורמיז להורמיז לעבורי מיא בארעיה?"

הגוי לא מאמין בכוחו השלם והמוחלט של הבורא. לפי אמונתו הכוזבת לא יתכן שבורא אחד יברא את כללות הבריאה - הן את הטוב והן את הרע, אלא יש בורא אחד לטוב ובורא אחר לרע. לכן אמר ה"אמגושא", המכשף, לאמימר: אני יודע בכשוף שמחציך ומעלה - הוא של השד "הורמיז", ומחציך ומטה - של הקב"ה. כלומר, כיון שהחלק העליון והתחתון באדם הם שני חלקים שונים - זה טוב וזה רע, כל אחד נברא על ידי בורא אחר. ועל כך עונה לו אמימר: אם כן איך מסכים הורמיז שכל הצינורות של העיכול יעברו דרכו, בחלק העליון של האדם, והלא גם לפי דעתך הכוזבת צינורות אלו שייכים לקב"ה..

ולפי זה יש לפרש את דברי פרעה. המצרים האמינו שהיאור הוא אלוה, וממילא לא יכלו להאמין שהן הפרות הטובות והן הפרות הרעות יצאו כולן מן היאור.

ולכן כשפרעה מספר את החלום, הוא אומר "והנה מן היאור עולות שבע פרות בריאות בשר", אבל הפרות הרעות "עולות אחריהן" אבל בודאי לא "מן היאור עולות", כי היאור שברא את הטוב - בודאי לא ברא את הרע.

רואים מפה שלמרות שפרעה אכן חלם שגם הפרות הרעות עלו מן היאור, כיון שזה לא מתאים לאמונתו שנה וספר משהו אחר. בכך רצה לומר: "אל תבלבל אותי עם עובדות"...

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א